

SPRAWOZDANIE KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH
w sprawie:

1. Kresów polskich,
2. Korespondencji Rzeczypospolitej z rosyjskimi władzami sowieckimi.

Biorąc przez swych przedstawicieli udział w międzysojuszniczych naradach Kongresu Pokoju i oświadczywszy się przez nich za utworzeniem Związku narodów, Rzeczypospolita poddała tem samem wszelkie swe spory z sąsiednimi państwami i narodami o swe granice ostatecznemu rozstrzygnięciu Kongresu Pokoju.

Polska akcja wojskowa nie ma nigdzie na celu przesądzenia siłą oręża postanowień Kongresu Pokoju, sni wciśnięcia przemocą do Polski jakichkolwiek ziem wbrew woli ich ludności, lecz jedynie obronę przed obcymi najazdami. W pełnym zaufaniu wszakże, iż Kongres Pokoju, wymierzając dziejową sprawiedliwość w Polsce, usunie zbrodnie rozbiory i przywróci Polsce przestarzałe dzielnice polskie Śląska Górnego i Cieszyńskiego oraz Prus wachodnich, które mimo kilkusetletniego oderwania od macierzy, zachowały rdzennie polski charakter. Komisja Spraw Zagranicznych stwierdza, iż Rząd winien uczynić wszystko, aże by zapewnić złączenie w jedną całość państwową tych wszystkich ziem, na których ludność polska już to liczną siłą, już to wiekową pracą cywilizacyjną wycisnęła charakter polskości.

Rząd winien dbać przy tem usilnie, ~~przekazuj~~ by nie tylko miejscowa ludność polska, lecz i również ludność białoruska i rusińska, mogła się swobodnie co do swego związku z Polską wypowiedzieć. Pomny zaś związków dobrowolnej unji, która naród polski przez długie wieki łączyła z narodem litewskim i uznając prawo litwinów do zorganizowania się we własne państwo, Rząd Rzeczypospolitej winien dolożyć wszelkich starań, aby ponownie ustalić

dobrowolny związek obu narodów. Rzeczypospolita nie może wszakże uznać za reprezentację istotnej woli ludności ziem tych sówietów, narzuconych jej przez wojska bolszewickie, niemniej zabarzone od wojsk dawnego caratu. To też Komisja Spraw Zagranicznych uznała, że depeza sówietów litewskich i białoruskich z dn. 17. 11. 1919. do odpowiedzi się nie nadawała i, że Rząd słusznie ją bez odpowiedzi pozostawił.

Komisja Spraw Zagranicznych, zbadawszy korespondencję, która była prowadzona od powstania niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej między rządem Rzeczypospolitej a sowieckimi władzami rosyjskimi, stwierdza, że korespondencja ta dotyczyła wyłącznie sprawy powrotu do Polski personelu ustanowionej w swym czasie przez Radę Regencyjną, reprezentacji polskiej w Rosji ora z powrotu z Rosji polskich wygnańców wojennych. Władze sowieckie rosyjskie usiłowały stale od samego początku wciągnąć na tle tej korespondencji rząd Rzeczypospolitej w rokowania, dotyczące wzajemnego stosunku Polski i Rosji oraz wschodnich granic Polski, przedewszystkiem uzyskać choćby pośrednie uznanie przez Rząd Rzeczypospolitej władz sowieckich, jako legalnego ^{rzędu} imperjum rosyjskiego łącznie z Litwą i Białorusią. Taki też chara kter miała depeza Cziczeryna z dnia 11/II- 1919. Komisja stwierdza, że w całej tej korespondencji władze sowieckie nie przejawiały istotnej chęci pokojowej i że Rząd Rzeczypospolitej oceniał należycie niebezpieczeństwo, jakie groziłoby interesom polskim wdanie się w jakiegokolwiek układy z władzami sowieckimi, rosyjskimi bez porozumienia z państwami sojuszniczymi oraz umiał niebezpieczeństwa tego uniknąć.

Komisja Spraw Zagranicznych uznała, że ogłaszanie poszczególnych depez, wyjętych z tych korespondencji nie byłoby celowem. Natomiast nie ma ona nic przeciwko ogłoszeniu całej bez wyjątku korespondencji między rządem polskim a władzami sowieckimi rosyjskimi od chwili powstania pierwszego polskiego gabinetu ministrów.

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANT GŁÓWNY

Przewodniczący i Referent : /-/ S t. Grabski

L. Dz. 583 | dnia 17. 11. 1919 r.

załącz. Wydział.